
האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

הוראה קלינית בקהילה - 91923

תאריך עדכון אחרון 06-05-2024

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: בוגר

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: סיעוד - "קפלן"

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר א' או ו' ב'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: עין כרם

מורה אחראי על הקורס (רכז): לולה קרסנטי

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: lolak@clalit.org.il

שעות קבלה של רכז הקורס: בתיאום מראש

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

הקורס יתמקד בתהליך הסיעודי בפרט ומשפחתו, בקבוצות ובתת קבוצות, במסגרות שרותי בריאות בקהילה.

דגשים מיוחדים:

- 1.משפחה - אומדן ותכנון תכנית התערבות עפ"י המודל של קלגרי.
- 2.עשייה סיעודית כוללת במרפאה בקהילה מקידום בריאות ועד מצבי חולי וסוף החיים.
- 3.דיון והמחשת מושגים כגון: קשר ביה"ח- קהילה, רצף הטיפול, קופות חולים, מדיניות בריאות, ניהול הטיפול, חוק ואתיקה, מנהל, תקינה, תקצוב ואפידמיולוגיה.

מטרות הקורס:

- 1.הכרת הסיעוד בקהילה בהיבטים המרכזיים הבאים:
1.סיעוד כוללני לפרט ולמשפחה
- 2.סיעוד הפרט והקבוצה על רצף בריאות וחולי, מניעת תחלואה ושיפור רמת רווחה (wellness)
- 3.סיעוד תת- קבוצות בקהילה

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

- 1.לאמוד קהילה ומרפאה: מאפייני האוכלוסייה, משאביה, שירותי הבריאות בה, מצב בריאותה ויחסי הגומלין ביניהם.
2. לעשייה סיעודית בקהילה ברמה תחילית
- 3.להעניק טיפול ממוקד לקוחות בשירותי מנע ומרפא בקהילה, בקבוצות גיל שונות ובמסגרת המשפחה ויחשף לרצף הטיפול בקהילה.
- 4.לזהות הבטים סביבתיים, חברתיים המשפיעים על בריאות הקהילה.
- 5.לזהות נושאים המקדמים בריאות בקהילה ומעצימים את פרטיה.
- 6.לזהות מוסדות ומשאבי בריאות ורווחה למען האוכלוסייה כולה ותתי קבוצות בה תוך כדי הפגנת רגישות תרבותית.

דרישות נוכחות (%) :

100%

שיטת ההוראה בקורס: שיטת ההוראה בקורס

-התנסות קלינית - 90%

-דיונים קליניים, ומטלות כתיבה - 10%

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

דרישות הקורס:

1. נוכחות מלאה בכל ימי ההתנסות הקלינית. היעדרות של למעלה מ-20% בכל תחום קליני גם מסיבה מוצדקת תחשב ככישלון (סעיף 2.3.1 מתקנון לימודי הבוגר, נוהל קבלה לבית הספר לסייעוד) במקרה של איחור או היעדרות באחריות הסטודנטית ליידע את המדריכה הקלינית במרפאה והסטודנטית תיבצע השלמה על פי שיקול דעת המדריכה הקלינית.
2. במקרה של היעדרות עד 20% על הסטודנט להשלים את ההתנסות תוך שבועיים בתאום עם המנחה הקליני.
3. הופעה בזמן ובתלבושת תקינה (ניתן ללבוש בגדים אזרחיים ומעל חולצת מדים לבנה, תג, שם וסמל ביה"ס).
4. עמידה בבוחן בחשבון מקצועי (ציון עובר 100). במקרה של כישלון חוזר (3 פעמים בבוחן) תופסק ההתנסות.
5. דיווח שוטף על הצפייה הקלינית והשירותים הקהילתיים עמם נעשתה היכרות באותו שבוע. הדיווח יוגש מדי שבוע (עד 8:00 יום ראשון) למרכזת ההתנסות לדוא"ל il.org.clalit@lolak. איחור בהגשת הדיווחים יוביל להורדת ציון. דווח אחרון יכלול את אומדן המרפאה (ראה מטלה).
6. הגשה בכתב של תרגיל "הערכת מיומנות קלינית ביקור בית + אומדן קהילתי ממוקד" למרכזת ההתנסות. ייתכן שהסטודנטית תיתבקש להציג את אומדן הקהילה בכיתה - על פי דרישות מרכזת ההתנסות.
7. במפגש מסכם התנסות כל סטודנטית תיציג בפני הכיתה אומדן של המרפאה בה התנסו.
8. הפגנת ידע ברשימת תרופות בסיסיות שניתנות בקהילה. (בנספח באתר הקורס)

חומר חובה לקריאה:

חומר חובה לקריאה:

כל הקריאה הרלוונטית לקהילה מיתוך רשימת הספרות המחייבת למבחן הרישוי לאחיות מוסמכות ובהתאם לצרכים העולים בהתנסות.

*Stanhope, M., & Lancaster, J. (2014). *Foundations of community health nursing: Community-oriented practice*. (4 ed) St. Louis: Mosby..

*Berman, A. & Snyder, S. & Frandsen, G (2016). *Kozier & Erb's Fundamentals of Nursing: Concepts, process and practice* (10th ed.). London, UK; Pearson Prentice Hall.

*Davidson, M., London, M.L. & Ladewig, P.A. (2015). *Olds' Maternal-Newborn Nursing & Women's Health across the Lifespan* (10th ed.). London, UK; Pearson Prentice Hall.

*Hinkle J.L. & Cheever K.H. (2018). *Basic concepts in nursing, community-based nursing practice and health education and promotion*. in Brunner & Suddarth's *Textbook of Medical-Surgical Nursing*. Philadelphia, PA; Lippincott, Williams & Wilkin

*Hockenberry, M.J. & Wilson, D. (2015). *Wong's Nursing Care of Infants and Children* (10th ed.). St. Louis, MI; Elsevier-Mosby.

*Comeford. K/ (Ed.). (2018). *Nursing Drug Handbook*. Philadelphia, PA: Wolters.,

*Townsend, M.C. (2015). *Psychiatric Mental Health Nursing: Concepts of Care in Evidence-Based Practice* (8th ed.), Philadelphia, PA; Davis Co.

חוקים ותקנות:

- * תקנות בריאות העם (צוות סיעודי במרפאות) התשמ"א - 1981
- * חוק העונשין (תיקון מס' 26 (תש"ן- 1989) (תיקון מס' 108 (תשע"א- 2010 368 ד. א) (ב) חובת דיווח
- * חוק למניעת אלימות במשפחה (תיקון מס' 7) התשס"ב- 2001
- * תקנות בריאות העם (הודעה על חשש אלימות) התשל"ו - 1975
- * חוק זכויות החולה, התשנ"ו - 1996
- * חוק ביטוח בריאות ממלכתי - התשנ"ד- 1994: פרק א' סעיפים 1,2: פרק ב': סעיפים 3-12.
- חוזרי מנהל הסיעוד:
- * חוזר 136/17 אחיות מומחיות בקהילה
- * חוזר 12/2007 אמות מידה למרפאות להערכה גריאטרית כוללנית בקהילה
- * חוזר 133/17 ריכוז הפעולות שנוספו מעת לעת לליבת העיסוק המקצועי
- * חוזר 11/2017 מכשירי שמיעה לבני 18-50 ולבני 65 ומעלה במסגרת הסל הבסיסי
- * חוזר מס' 117/16 - ניהול הטיפול התרופתי עדכון 2016
- * חוזר 66/06 - מניעה וטיפול בפצע לחץ
- * חוזר 74/08 - איתור מסוכנות לנפילות בקרב אנשים מעל גיל 65
- * חוזר 80/09 - אומדן כף רגל סוכרתית ע"י אחות מוסמכת
- * חוזר מס' 121/17 החלטה - על הזרקת גלוקגון לחולה סוכרת בהיפוגליקמיה חמורה ומסכנת חיים.
- * חוזר 118/16 הבטחת רצף הטיפול הסיעודי בעת שיחרור ממוסד רפואי - עדכון חוזר 2016.
- * חוזר 07/11 התאמה והנגשה תרבותית ולשונית במערכת הבריאות .
- * חוזר 126/17 - החלטה על טיפול בחבישות ומשחות בפצעי לחץ מדרגה ראשונה ושנייה
- * חוזר 12/2015 שירות בריאות לתלמיד .
- * חוזר 6/2013 שיפור חווית המטופל במערכת הבריאות
- * נוהל לטיפול מונע בתינוק ובפעוט בתחנות טיפול חלב (תחנות לבריאות המשפחה)
- * תדריך למניעת אנמיה וחוסר ברזל בתינוקות ובפעוטות
- * תדריך חיסונים עדכני (13/9/2016) משרד הבריאות מדינת ישראל
- 1 לוח חיסוני שיגרה בגיל הילדות ובבתי הספר ספטמבר 2016.
- 2. חיסונים הוראות כלליות
- 3. עיתוי מתן חיסונים
- 4. השלמת חיסונים שגרתיים עד גיל 17 שנים
- 5. חיסון במצבים מיוחדים
- 6. אנפילקסיס לאחר מתן חיסונים
- * תדריך לביצוע ביקורי בית / משרד הבריאות שירותי בריאות הציבור (2005) מדינת ישראל-משרד הבריאות, שירותי בריאות הציבור. (2004). תדריכים לביצוע פעולות סיעודיות
- * חוזר מנהל כללי 01/2003 - תקנות למניעת אלימות במשפחה ("ידוע אנשי מקצוע בתחום הבריאות)
- * נוהל 22/2003 טיפול בזקנים נפגעי התעמרות
- * נוהל 23/2003 איתור וטיפול נשים נפגעות אלימות במשפחה ע"י מטפלים במסגרות הבריאות - באשפוז ובקהילה.
- * נוהל 25/2003 איתור זיהוי וטיפול בקטינים נפגעי התעללות והזנחה פעולות סיעוד:
- * לקיחת דם ורידי לבדיקות שיגרה (לא כולל לסוג דם, הצלבה), לרבות בבית המטופל - מנכ"ל 5/1999 מינהל הסיעוד 33/1999.
- * מתן חיסון D ANTI ללא הוראת רופא. מנכ"ל 13/2001: מנהל הסיעוד 43/2001
- החלטה על מתן חיסונים שיגרתיים. מנכ"ל 6/2002
- * החלטה על מתן תרופות OTC על פי רשימה שהגדיר המנהל הרפואי, מנכ"ל 12/2001: מנהל הסיעוד 43/2001 ו- 117/2016

*החלטה על מתן אדרנלין, לרבות בית המטופל, מנכ"ל 1/2002
*מתן הדרכה ואישור כתוב למלווה אישי לביצוע פעולות שהותרו לו ע"י מנכ"ל משרד הבריאות, מנכ"ל 48/2009.

*מתן מרשם המשך שניתן על-ידי רופא למטופל הנזקק לטיפול כרוני על-פי רשימה נתונה. מנכ"ל 10/2010:מנהל הסיעוד 87/2010

*החלטה על טיפול בחבישות ומשחות בפצע לוחץ מדרגה ראשונה ושניה, מנהל הסיעוד 126/2017.
*החלטה על החלפה (הוצאה/הכנסה) של צנתר קבוע בשלפוחית השתן למטופל בביתו מנהל הסיעוד 122/2017.

למידה מקוונת:

כללינט-טיפול תרופתי-חישוב רוקחי

כללינט-תחומים קליניים-כלי אומדן קשיש- זיהוי חשש להתעמרות

כללינט-תחומים קליניים-כלי אומדן קשיש- מבוא ואומדן ראשוני

כללינט-תחומים קליניים-כלי אומדן קשיש- אומדן דיכאון

כללינט-תחומים קליניים-כלי אומדן קשיש- אומדן תפקודי

כללינט-תחומים קליניים-כלי אומדן קשיש- זיהוי חשש להתעמרות

כללינט-תחומים קליניים-כלי אומדן קשיש- אומדן סיכון לנפילות

כללינט-תחומים קליניים-כלי אומדן קשיש- אומדן תזונתי

כללינט-תחומים קליניים-כלי אומדן קשיש- אומדן קוגניטיבי

כללינט-טיפול בית-מרותקי בית

כללינט-טיפול חלב- לומדת חיסונים (משרד הבריאות)

כללינט-טיפול חלב- הערכת התפתחות בגילאי 4-6

כללינט-טיפול חלב- ביקור ראשון בטיפול חלב

כללינט-טיפול חלב- הערכת התפתחות בגילאים 2-4

כללינט-זכויות המטופל-הדרכת מטופלים

כללינט-טיפול תרופתי- מתן תרופות OTC לילדים

כללינט-טיפול תרופתי- פוליפרמסי

כללינט-טיפול תרופתי- הזרקת אינסולין (הדרכת מטופלים).

כללינט- טיפול תרופתי- דיסליפידמיה

כללינט- בריאות האישה-הנקה

תדריך חיסונים עדכני (13.09.2016), משרד הבריאות, מדינת ישראל . סעיפים רלוונטיים מתוך "פרק כללי":

•לוח חיסוני השגרה בגיל הילדות ובבתי הספר, יולי 2015

•חיסונים הוראות כלליות

•עיתוי מתן חיסונים

•השלמת חיסונים שגרתיים עד גיל 17

•חיסון במצבים מיוחדים

•הלם אנפילקטי לאחר מתן חיסונים

חומר לקריאה נוספת:

בהתאם לצרכים העולים בהתנסות

Wright, L.M.,& Leahey, M.(2009). The Calgary family assessment model (chap.3) and the Calgary intervention model (chap.4). In Nurses and Families, a guide to family assessment and Intervention (pp. 47-167). Philadelphia: Davis Comp

כללינט-זכויות המטופל-חוק זכויות החולה

כללינט-מניעת זיהומים-הגיינת ידיים

חומר לקריאה נוספת:
בהתאם לצרכים העולים בהתנסות

מרכיבי הציון הסופי :
הגשת עבודה מסכמת / פרויקט גמר / מטלת סיכום / מבחן בית / רפרט 35 %
השתתפות פעילה / עבודת צוות 5 %
מטלות הגשה במהלך הסמסטר: תרגילים / עבודות / מבדקים / דוחות / פורום / סימולציה ואחרות
10 %
הערכת מנחה אישי / המדריך / הצוות 50 %

מידע נוסף / הערות:
הימים הקליניים יתקיימו בהתאם לשעות הפעילות במרפאות שירותי בריאות בקהילה, מרכזים
לבריאות המשפחה ומוסדות קהילה טיפוליים. -בהתאם ל דרישות השדה הקליני (ייתכנו ימים מפוצלים)
- סה"כ 96 שעות.
מפגשים בשירותים קהילתיים נבחרים ובבית הספר יערכו על פי תוכנית הלימוד שתינתן בתחילת
ההתנסות. משאבים בקהילה.
היעדרות ממפגשים אלו דינם כהיעדרות מיום קליני מלא.
נספח לסילבוס מפרט את מטלות ההגשה המחייבות, ינתן ביום ההתנסות הראשון.

דרישות הקורס:
1. נוכחות מלאה בכל ימי ההתנסות הקלינית. " היעדרות של למעלה מ-20% בכל תחום קליני גם
מסיבה מוצדקת תחשב ככישלון" (סעיף 2.3.1 מתקנון לימודי הבוגר, נוהל קבלה לבית הספר לסייעוד)
במקרה של איחור או היעדרות באחריות הסטודנט ליידע את המדריכה הקלינית במרפאה והסטודנט
יבצע השלמה על פי שיקול דעת המדריכה הקלינית.
2. במקרה של היעדרות עד 20% על הסטודנט להשלים את ההתנסות תוך שבועיים בתאום עם המנחה
הקליני.
3. הופעה בזמן ובתלבושת תקנית (ניתן ללבוש בגדים אזרחיים ומעל חולצת מדים לבנה, תג, שם וסמל
ביה"ס).
4. עמידה בבוחן בחשבון מקצועי (ציון עובר 100). במקרה של כישלון חוזר (3 פעמים בבוחן) תופסק
ההתנסות.
5. דיווח שוטף על הצפייה הקלינית והשירותים הקהילתיים עמם נעשתה היכרות באותו שבוע. הדיווח
יוגש מדי שבוע ביום חמישי למרכזת ההתנסות. איחור בהגשת הדיווחים יוביל להורדת ציון. דווח ראשון
יכלול את אומדן המרפאה (ראה מטלה).
6. הגשה בכתב של תרגיל "הערכת מיומנות קלינית ביקור בית + אומדן קהילתי ממוקד" למרכזת
ההתנסות. ייתכן שהסטודנט יתבקש להציג את אומדן הקהילה בכיתה - על פי דרישות מרכזת
ההתנסות.

-
7. הגשה בכתב של תרגיל באומדן משפחה ומשאבים - למרכזת ההתנסות. העבודה תכלול אומדן על פי מודל M.A.F.C, תכנון התערבות והערכה עבור אבחנה סיעודית משפחתית נבחרת.
8. במפגש מסכם התנסות כל זוג יציג בפני הכיתה אומדן של המרפאה בה התנסו.
9. הפגנת ידע ברשימת תרופות בסיסיות שניתנות בקהילה. (בנספח באתר הקורס)

הרכב הציון:

הערכת מנחה קלינית-50
הערכת מיומנות קלינית ביקור בית + אומדן קהילתי ממוקד - 30%
אומדן מרפאה - 5%
הערכת מורה מרכזת התנסות (דיווחים, בוחן, השתתפות
פעילה בדיונים) - 15%

ציון סופי עובר - 60

יש לקבל ציון עובר בכל אחד ממרכיבי הציון בהתנסות.
הציון ישוקלל ע"י מרכזת הקורס

התוויות והתוויות נגד:

- * אין לבצע כל פעולה סיעודית חודרנית ושאינה חודרנית, ללא פיקוח ישיר של מורה מביה"ס ו/או מדריכה קלינית.
- * הכנת תרופות וחלוקתן תיעשה רק בנוכחות ובפיקוח מדריכה קלינית.
- * ניווד מטופלים ייעשה בנוכחות המדריכה הקלינית או בהנחייתה.
- * אחריותו של הסטודנט על המטופל הינה אחריות אישית.
- * אין לעזוב את השדה הקליני ללא יידוע המדריכה הקלינית.
- * אין להקליד/לדווח ברשומה הסיעודית הממוחשבת בשדה הקליני.

מטלות ההתנסות ורשימת התרופות באתר הקורס